

Autor fotografije: Tomislav Krišto/CROPIX

Liste čekanja – metastaze hrvatskoga zdrastva (4)

Ivana Kalogjera, 16. studenoga 2023.

Branka je jedna od 2800 žena koliko ih godišnje u Hrvatskoj oboli od raka dojke. Njezino je liječenje započelo početkom godine. Prvo je prošla cikluse kemoterapija, potom je operirana 2. lipnja, a onda su uslijedili mjeseci neizvjesnosti.

„Nakon operacije propisana mi je još i radioterapija, no na početak zračenja čekala sam više od pet mjeseci. Kada su me nazvali s Klinike za tumore KBC-a Sestre milosrdnice da 26. listopada dođem na zračenje, pao mi je kamen sa srca. No, za mene je uslijedio novi šok. Taj sam dan tek obavila simulaciju, a do samo početka terapija proteklo je još 15-ak dana“, govori Branka koja je s terapijama započela prije nekoliko dana. Njezin slučaj, nažalost, nije usamljen. Nemali je broj pacijentica koje na ovu vrstu terapije čekaju mjesecima. N rijetko samo od planiranja terapije do početka terapije protekne i više od mjesec dana.

Anketa koju je 2018. godine, na uzorku od 500 onkoloških pacijenata, provela Koalicija udruga u zdrastvu pokazala je da gotovo polovica pacijenata s dijagnostičiranim tumorom, njih 48,2 posto, na početak radioterapije u hrvatskim bolnicama čeka duže od dva mjeseca. Istovremeno, broj pacijenata koji se liječe radioterapijom dvostruko je manji od potreba: gotovo svaki drugi pacijent kojemu je potrebno liječenje radioterapijom tu terapiju nikada ni ne dobije.

Nadležno Ministarstvo zdrastva barata, međutim, nekim sasvim drugim podacima. Prema njima, u KBC-u Zagreb broj dana čekanja ovisi o indikaciji, no u prosjeku iznosi tri do četiri tjedna. U KBC-u Sestre milosrdnice od prvog pregleda do početka zračenje nikada ne protekne više od 50 dana. U Rijeci je to 28 dana, u Splitu još i manje, dok je u KBC-u Osijek prvi slobodni termin za radioterapiju 7. prosinca 2023.

U svim bolnicama, tvrde u Ministarstvu, za hitne slučajeve nema listi čekanja.

Hrvatska po broju linearnih akceleratora spada u ispodprosječno opremljene zemlje EU; imamo samo 3,5 uređaja na milijun stanovnika, dok je EU prosjek 5,3. U isto su vrijeme mnogi od postojećih akceleratora jako stari (neki su stariji i od 10 godina), pa se stalno kvare, što dodatno pacijentima produžava liječenje.

Bolja situacija sigurno neće biti još nekoliko godina.

Sabor je u prosincu 2020. godine usvojio Nacionalni strateški okvir protiv raka do 2030. godine u kojem se navodi kako će na svakih 1000 pacijenta s rakom njih 520 biti liječeno radioterapijom, dok će njih 120 primiti radioterapiju ponovno, višekratno tijekom daljnjeg liječenja svoje bolesti zbog čega je potrebno osigurati optimalnu radioterapiju svim onkološkim pacijentima u Republici Hrvatskoj bez čekanja na liječenje.

Bivši ministar zdrastva Milan Kujundžić 2018. godine iznio je podatak da Hrvatska, želi li uhvatiti korak s Europom, treba kupiti 30 linearnih akceleratora što bi nas koštalo oko 140 milijuna eura. Dvije godine kasnije broj potrebnih aparata smanjio se na 26. Lani se, pak, tvrdilo kako će Hrvatska do kraja 2024. godine sigurno nabaviti 23 linearna akceleratora koji će biti instalirani u KBC-u Zagreb, KBC-u Sestre milosrdnice, KBC-u Split, KBC-u Rijeka, KBC-u Osijek, KB-u Dubrava i OB Zadar.

Danas se za isti iznos nabavlja 21 aparat. Naime, kako su nam odgovorili iz Ministarstva zdrastva za opremu je osigurano 85 milijuna eura iz Mehanizma iz oporavka i otpornost, a ista je namijenjena za opremanje šest hrvatskih bolnica: KBC-a Zagreb, KBC-a Sestre milosrdnice, KBC-a Split, KBC-a Rijeka, KBC-a Osijek i OB Zadar. Za KBC Zagreb i KBC Sestre milosrdnice nabavlja se po pet linearnih akceleratora, za KBC Split četiri, za KBC Rijeku i KBC Osijek po tri te jedan linearni akcelerator za OB Zadar, pojašnjili su iz Ministarstva.

Iz podataka je evidentno da je iz cijele priče ispala KB Dubrava, no kako nam je pojasnio prof. dr. sc. Ivica Lukšić, ravnatelj KB Dubrava, razlog je taj što u trenutku raspisivanja natječaja Dubrava još nije imala osnovan Odjel onkologije.

„ Za opremu je osigurano 85 milijuna eura iz Mehanizma iz oporavka i otpornost, a ista je namijenjena za opremanje šest hrvatskih bolnica: KBC-a Zagreb, KBC-a Sestre milosrdnice, KBC-a Split, KBC-a Rijeka, KBC-a Osijek i OB Zadar. Za KBC Zagreb i KBC Sestre milosrdnice nabavlja se po pet linearnih akceleratora, za KBC Split četiri, za KBC Rijeku i KBC Osijek po tri te jedan linearni akcelerator za OB Zadar. “

Novoosnovana ustrojstvena jedinica KB Dubrava – Odjel za onkologiju i radioterapiju – prema službenim podacima s weba s radom je započela u prosincu 2022. godine. Danas na odjelu radi pet onkologa s uređajima za skrbe o 180 onkoloških bolesnika. Imaju dnevnu bolnicu s 10 kreveta, a bez obzira na to što Nacionalnim planom oporavka i otpornosti više nije obuhvaćena KB Dubrava, nabavka linearnih akceleratora za tu bolnicu uopće nije upitna, uvjeren je prof. dr. sc. Lukšić. Prema njegovim riječima za tu će namjenu biti osiguran dodatni novac iz državnog proračuna: oko 5 milijuna eura za projektiranje i izradu bunkera i oko 9,5 milijuna eura za kupnju dva aparata.

Natječaj za nabavku linearnih akceleratora raspisan je tijekom ljeta 2023. Na njega je stigla 21 ponuda, a iz Ministarstva poručuju da je objava odluke o odabiru dobavljača pitanje trenutka.

Neslužbeno doznajemo kako je odluka o dodjeli ugovora za tendere već donesena pa će se posao dodijeliti tvrtkama Elekta (za 12 akceleratora) i Varian (za devet akceleratora).

Nakon što se potpišu ugovori o javnoj nabavi, a što se očekuje do kraja ove godine, isporučitelji će imati rok od 12 mjeseci da pojedinoj bolnici isporuče sve uređaje koji se za tu bolnicu nabavljaju, a sami će se uređaji isporučivati prema planu koji će s isporučiteljima opreme nakon potpisa ugovora dogovoriti Ministarstvo. Rok za implementaciju cijelog projekta više nije 2024. godina nego 31. prosinca 2025. godine.

Kao preduvjet za isporuku uređaja bolnice moraju osigurati prostora za njihov prihvata. U Ministarstvu kažu kako su sa zdravstvenim ustanovama za koje se nabavljaju uređaji u tu svrhu sklopili Sporazum na temelju kojeg su zdravstvene ustanove zadužene za provedbu postupaka javne nabave za izgradnju i uređenje prostorija/bunkera za smještaj radioterapijske opreme sukladno vlastitim potrebama. Analizom stanja utvrđena je potreba za izgradnjom osam novih bunkera, dok će se za prihvata ostalih uređaja adaptirati postojeći prostori/bunker.

Koliko će iznositi taj trošak i iz kojih će se izvora platiti, te u konačnici koliko će godina trajati gradnja bunkera, nije poznato. Dodatni je problem manjak educiranog kadra za rad na novim uređajima. No, u Ministarstvu ni tu ne vide problem.

„Kao jednog od ugovornih obveza isporučitelja opreme predviđena je i edukacija osoblja KBC-a za rad na uređajima koji će biti isporučeni. Edukacija obuhvaća klinički start, edukaciju kod svakog pojedinog korisnika (zdravstvene ustanove) za klinički rad na linearnom akceleratoru i kliničku edukaciju u referentnom centru isporučitelja opreme.“

U cilju optimalnog korištenja navedene opreme te uvažavajući specifičnosti do sada neviđenog napretka i kompleksnosti u onkologiji ustanove provode edukacije i obučavanje zdravstvenog osoblja, kako bi se osigurao dovoljan broj osposobljenog stručnog osoblja za rad na novoj medicinskoj opremi“, odgovorili su.

To da su se rokovi za kupnju aparata stalno produljivali, a broj aparata i novac koji će u njih biti uloženi smanjivao, zabrinjava i Ivicu Belinu, predsjednika Koalicije udruga u zdrastvu. U isto se vrijeme, upozorava Belina, brojke oboljelih i umrlih od raka nisu smanjile.

„Nije mi jasno kako je Ministarstvo od 140 milijuna eura došlo na 85 milijuna eura, i kako se optimalni broj linearnih akceleratora s 21. Ministarstvo zdrastva poziva se na Nacionalni strateški okvir protiv raka, koji je usvojen 2020., za razdoblje 2020.-2030., no od svih promjena koje je trebao unijeti u onkološku skrb do sada nije provedeno apsolutno ništa. Mislim da je taj dokument, koji je doista donio i temeljitu analizu postojećeg stanja i vrlo konkretne i operativne preporuke kako to stanje poboljšati, sada neprovediv. Izgubljene su tri godine. Znam pouzdano da pojedinim interesnim skupinama i pojedinim zdravstvenim ustanovama odgovara to što on nije proveden već je zadržan status quo. Zbog svega, nemamo akreditirane i povezane ustanove, nemoguće je planirati put pacijenta kroz sustav, nije uvedena nacionalna onkološka baza podataka...“, kazuje Belina te dodaje kako mu je jako interesantno to što se sadašnja zdravstvena administracija poziva na rok 31. prosinca 2025., kad svi dobro znamo da njihovo vrijeme istječe u nekom trenutku 2024.

„Pitijske rečenice, isticanje rokova izvan mandata i ove Vlade i zdravstvene administracije te isticanje NPOO-a kao mjerila tko će biti liječen i živjeti ili neće mi se čini krajnje nezdravstvenim. A navodno živimo u zemlji u kojoj se primjenjuje medicina zasnovana na dokazima“, zaključio je.

Što će za hrvatske bolesnike značiti nabavka nove opreme

Pitali smo ministra Beroša što će za hrvatske bolesnike značiti nabavka nove opreme, a što ovaj projekt znači za njega osobno.

„Ova će nas nabava približiti europskom prosjeku broja linearnih akceleratora. Procjena potrebe za nabavom linearnih akceleratora izvršena je uz primjenu preporuke od jednog linearnog akceleratora na 180.000 stanovnika. Cilj je ovog projekta unaprijediti prevenciju i dijagnostiku te osigurati optimalnu terapiju svim onkološkim bolesnicima u Hrvatskoj bez čekanja na liječenje, korištenjem modernih radioterapijskih tehnika u cilju optimalne iskoristivosti opreme i kontrole kvalitete radioterapijskog procesa te tako poboljšati kvalitetu usluga i poboljšati zdravstvene ishode kod liječenja onkoloških pacijenata“, odgovorili su iz Ministarstva.

*** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.**

Previous **Pet zahtjeva inicijative #NeZaboraviMe ministru zdrastva** Next **Radionica: što je 'kemo mozak' i kako si pomoći**

Ivana Kalogjera
Nakon što je oboljela od raka dojke, a potom usred liječenja ostala i bez posla, novinarka Ivana Kalogjera osnovala je istoimenu udrugu. Udruga je u javnosti najpoznatija po projektu „Nisi sama – ideš s nama!“, novoj socijalnoj usluzi taksi prijevoza na kemoterapiju žena oboljelih od raka koje se liječe u zagrebačkim bolnicama.

RELATED POSTS

- VIJESTI I SAVJETI**
Održana kampanja "Nisi sama – hodaj s nama!"
Nismo same, 19. rujna 2021.
- II ISTOPADU NOSIMO ROZETA 2017**
Europa Donna Hrvatska obilježava 18. dan ružičaste vrpce
Vesna Ramlijak, 5. listopada 2017.
- VIJESTI I SAVJETI**
Danas je Svjetski dan šećerne bolesti
Nismo same, 14. studenoga 2017.

NOVE OBJAVE

- Prijavite se na radionicu Ivone Poljak**
3. prosinca 2023.
- Pink advent u Splitu: Za ovaj Božić žena oboljelima od raka poklonite besplatan taksi prijevoz na kemoterapiju i zračenje**
1. prosinca 2023.
- Liste čekanja – metastaze hrvatskoga zdrastva (5)**
30. studenoga 2023.

PREUZIMANJE SADRŽAJA

Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nismosame.com.

Izrada i održavanje web stranice:

Financijski podržava
 Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Udruga žena oboljelih i liječenih od raka NISMO SAME je korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

PRATITE NAS

LEDINE HAZINHOVDRUSTVO

ISPINTAJ ČLANAK